

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 282 (2566) szám.

Hétfő

Nagyvárad, 1940 december 30

ROOSEVELT:

„Amerikának többet kell dolgoznia és termelnie, hogy Anglia megmaradjon”

Anglia a demokrata Egyesült Államok ügyét is képviseli. Amerika a demokrácia fegyvertára akar lenni

Washingtonból jelentik: A Reuter-iroda jelentése szerint Roosevelt vasárnap a Fehérháza negyven perces beszédet mondott, amelyben részletesen foglalkozott a jelenlegi külpolitikai helyzettel és az Északamerikai Egyesült Államok követendő magatartásával. Beszédében, amelyet valamennyi amerikai rádióállomás közvetített, a többi között ezeket mondotta:

— A helyzet igen komoly és nem tehetjük, hogy a veszély elől az ágyba bújjunk és egyszerűen fejünkre húzzuk a takarót. Amerika nem ismerheti el azt az állapotot, amely a harci cselekmények következtében kialakult Európában. Ha a németek bármilyen amerikai államban megvetnék a lábukat, súlyos veszélyt jelentene az egész nyugati félgömbre.

A továbbiakban Roosevelt élesen támadta a tengelyhatalmak célkitűzéseit és hangoztatta, hogy *Amerika sohasem fog hozzájárulni olyan békéhez, amely nem tárgyalás alapján jött létre.*

Amerika egyetlen útja — folytatta Roosevelt —, hogy mindent megtegyen saját védelmére. Az amerikai nép nagy tömegei tudják, hogy az az út, amelyre léptek, a béke egyetlen záloga.

Amerika kötelessége Angliát anyagilag támogatni.

A Német Távirati Iroda newyorki jelentése szerint vasárnap este (magyar idő szerint hétfőn hajnali 3 óra 30 perckor elmondott beszédében Roosevelt elnök hivatkozott a berlini hármass egyezményre és ismét hangoztatta azt a jól ismert felfogását, amely szerint Németország és Japán magatartásából az Egyesült Államokra veszélyek származhatnak és Anglia az, amely ezeket a veszélyeket elháríthatja Amerikától. *Eppen ezért Amerikának kötelessége Angliát anyagilag támogatni. Ezt a támogatást most minden elképzelhető módon fokozni kell* Ennek megfelelően felhívást intéz a gyárosokhoz.

Ugyanakkor hangoztatta Roosevelt, hogy a munkavállalók jogait nem akarja megsérteni, mert éppen a munkásoknak kell a tulajdonképeni munkát elvégezniük. A továbbiakban ismét hangoztatta, hogy *sem hadsereget nem akar küldeni Európába, sem pedig Amerika részvételét nem tervezi az európai háborúban.*

— *Ha Anglia elbukik — mondotta —, az Egyesült Államok állanó veszélyben fog élni. Ha azonban az Egyesült Államok segít Angliának, akkor a veszély jelentékenyen csökken. Mi nem akarunk és nem is tervezünk semmiféle háborút, de mindnyájunknak többet kell dolgoznunk és többet kell termelnünk, hogy Anglia megmaradjon.*

Maradéktalan együttérzés Angliával a tengelyhatalmak elleni harcban.

A *Mai Nap* washingtoni jelentése szerint az elnök Amerika népéhez intézett beszédében

újabbal hangsúlyozta, hogy maradéktalanul együtt érez Angliával a tengelyhatalmak ellen vívott küzdelmében. Roosevelt szerint Anglia harca a demokrácia harca a parancsuralom ellen. Ezért — mondotta az elnök — Nagybritannia a demokrata Egyesült Államok ügyét is képviseli.

Valamennyi hadszíntéren újult erővel fellángoltak a harcok

Német hadihajók sikeres támadása az Atlanti-óceánon. Olasz előhaladás Bardia vidékén. — Erős tüzérségi tevékenység a görög arcvonalon

A hadműveletekben a karácsonyi ünnepek alatt beállott viszonylagos nyugalom után a harc most valamennyi hadszíntéren újult erővel fellángolt. A német véderőfőparancsnokság vasárnap közölte, hogy német hadihajók az Atlanti óceánon sikeres támadást hajtottak végre egy erősen biztosított hajókaraván ellen. Egy 6000 tonnás gőzöst tüzérségi tüzzel és torpedókkal elcsúszasztottak, egy másik gőzöst súlyosan megsebesítettek és rövid útközben az erős kíséret egyik nehéz cirkálóján súlyos tüzérségi találatokat értek el, úgy hogy az ellenfél abbahagyta az utközetet. A német hajók nem sérültek meg.

Vasárnapra virradó éjszaka kisebb harci repülőgépkötélek bombatámadást intéztek egy dél-angliai kikötőváros ellen. Az olasz véderő főparancsnokság vasárnapi jelentése szerint Bardia vidékén az olasz gyors osztagok a légi haderővel együttműködve, elpusztítottak néhány ellenséges páncélszármazékot. Két olasz torpedóvető repülőgép megtámadott és eltalált egy monitort és egy torpedórombolót.

Olasz ellentámadás az albán hadszíntéren

A görög hadszíntéren tüzérségi tevékenység folyt. Az olasz tüzérség szétszórta az ellenséges alakulatokat. Az olasz légi erő erős útéseket mért az ellenség földközi-tengeri utánpótlási támaszpontjára. Egyik olasz vadászraj sikeres tá-

A továbbiakban Roosevelt azt fejegette, hogy Washingtonban nem gondolnak Angliának nyújtandó fegyveres segítségre. Erről a kérdéstről szó szerint így nyilatkozott:

— *Tekintsenek teljességgel valótlannak minden olyan szóbeszédet, mely hadseregünknek Európába való küldéséről szól. A mi nemzeti politikánk nem célja a háború.*

Ennek ellenére arra szólította fel az elnök Amerika népét, legyen olyan erőfeszítéseket a hadianyag termelésének fokozása érdekében, mintha Amerika is háborút viselne. Az Egyesült Államok ugyanis a demokrácia fegyvertárává akarnak válni. Végül tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy a hadianyagszállítással Washington megszegné saját semlegességét, mert, szerinte, ez sem sérti jobban a semlegességét, mint az európai államok Németországnak történő szállításai.

madást hajtott végre és géppuskatűzzel árasztott el gépkocsin szállított ellenséges osztagokat.

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító.) A Politika jelentése szerint az albán fronton erős küzdelem folyik egyes magaslatok birtokáért. 1500 méter magas hegyekről van szó. Az olaszok soraiban bersaglieri csapatok is küzdenek. A mokrini fensíkon és Kliszura környékén az olaszok több ellentámadást hajtottak végre.

Német repülőgépek esti támadása London ellen és Irországtól nyugatra.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) December 29-én a koraesti órákban kisebb német harci repülőgépkötélek, a rossz idő ellenére támadásokat intéztek London ellen és a brit világvárosra újabb különféle méretű robbanó és gyújtóbombákat dobtak le. Több nagyobb és kisebb tűz mutatta a támadások hatását.

A Német Távirati Iroda másik jelentése szerint német harci repülőgépek, bár kedvezőtlen volt az időjárás, vasárnap is messze előre nyomultak az Atlanti Óceán felett. Repülőink Irországtól nyugatra 200 kilométernyire megtámadtak egy angol hajókaravánt. Egy 9000 tonnás megrakott kereskedelmi hajót több találat ért. A találatok következtében felrobbant a kazán és a hajófalak széthasadtak. A hajó nyomban oldalra dőlt és valószínűleg rövid időn belül elsüllyedt.

London a leghevesebb légitámadást szenvedte át az elmúlt éjszaka Gyújtóbombák zápora zúdult az angol fővárosra

Stockholmból jelentik: (Német Távirati Iroda.) Londoni jelentés szerint vasárnap a német légi haderők kötélekei nagy támadást hajtottak végre az angol főváros ellen. Már este hét órakor megjelentek a város felett és kilenc órakor a támadás — svéd jelentés szerint — már borzalmas méreteket öltött. Ez a támadás a leghevesebb és leghevesebb volt a szeptemberi napok óta, amelyek oly kemény megpróbáltatást jelentettek Londonra. A német gépek kisebb egységei jelentek meg és számtalan gyújtóbombát szórtak le, nagy tüzeket okozva. Azután a bombázók következtek és hullámszerűen röpültek el London felett. Az angol rádió is kénytelen volt elismerni, hogy London az elmúlt éjszaka nem

jutott nyugalomhoz és a támadás a leghevesebb volt, amelyet London valaha is elszenvedett. — Londonra ismét a gyújtóbombák zápora özérlött már éjjel előtt. Sok tűz keletkezett és sok ipari berendezés megsérült.

Időjárás

Élénkebb nyugati, északnyugati szél. Több helyen havaseső és havazás. A hőmérséklet az ország keleti felében még emelkedik, nyugaton ma nem változik, holnap ellenben valószínűleg csökken.

Kinevezték a nagyváradai és a visszacsatolt erdélyi városok ipartestületeinek vezetőségét

Szabó Károly a nagyváradai ipartestület elnöke

Az iparügyi minisztérium, mint ismeretes, felállította a visszacsatolt erdélyi részek ipartestületeit és most az ipartestületek vezetőségét is kinevezte. Az erdélyi és a visszacsatolt területek városainak ipartestületei élére kinevezett vezetőség névsora tegnap érkezett meg a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamarához.

Az iparügyi minisztérium 60.000—1940. rendelete szerint Nagyvárad és Vidéke ipartestületeinek vezetőségébe a következőket nevezték ki:

Elnök Szabó Károly asztalosmester. Alelnökök: Fenesi László építőmester és Darabont Gyula férfiniszabó.

Az előjáróság tagjai a következők: Frischmann Adolf, Széles Kálmán, Fazekas Lajos, Altóder Endre, Czina Lajos fogművesmester, Cser István géplakatos, Daróczy János, Dombrowszky József mázsolómesterek, Eberl Kálmán bádogos, Emődi János műszerész, Galló János csizmadia, Katona Sándor cipész, Kovács Antal férfiniszabó, Kutassi Sándor csizmadia, Matta János mülakatos, ifj. Merza Kálmán szijgyárt, Mell Lajos géplakatos, Nógrádi József férfiniszabó, Papp Ferenc nőiszabó, Szabó Lajos szobafestő, Szolga Ferenc kárpitós, Tarr Kovács János hentes, Széplaki Sándor mészáros, Tiszay János órák és ékszerész, Pintér István építőmester.

Az ipartestületi szék elnökévé Mórus Sándor cipészestert, a számvizsgáló bizottság elnökévé Somogyi Imre bádogosmestert, a számvizsgáló bizottság tagjaivá pedig Nádas László osztályos, Földler József nőiszabót, Szabó József férfiniszabót, Mokos Kálmán kelmefestőt, pénztárosra Novomészky Imre cukrászmestert nevezték ki.

Ora? Ékszer? Olcsón?
Budapest-en
Havas Miklós
Terezt körút 27
a Nyugati pályaudvarhoz közel.
Ékszer beváltás és csere.

A többi biharmegyei ipartestületek vezetősége

Nagyszalonta és Vidéke ipartestület: Elnök Kovács Imre kőfaragómester, alelnök Bagossy Sándor férfiniszabómester. Előjárósági tagok: Zsírka Sándor, Szöllőssy Sándor, Gyöngyössy György, Rácz István, Borbély Antal, Zuh István, Tóth István, Bajóth László, Csordás László, Végh Gábor, Szabó Imre. Az ipartestületi szék elnöke: Bódi Miklós, vizsg. bizotts. elnök: Fazekas Gergely, számvizsg. bizotts. tagjai: Katona Mihály, Hunyady Géza, pénztáros Berezky Sándor.

Margitta: Elnök: Jobbágy Dezső, alelnök Hlász László, tagok: Varga József, Nagy Elek, Rakovics József, Duna István, Nagy Gábor, Arató János, Erneszt Antal, Kovács Pál, Virág Elek, Egri Lajos, Kiss Kálmán, ipartestületi szék elnöke Kiss Endre, számv. bizotts. Szakáll Ferenc, számvizsg. tagok Fauszt Lajos, Föld János, pénztáros Tóth Imre.

Élesd, Elnök: Vaxmandszky Gyula, alelnök Kulcsár László, előjárósági tagok Mezei Marton, Arva Mihály, Sullá Béla, Békési Lajos, Bóna Sándor, Nagy Imre, ifj. Nemes Andras, Koszta

László, Fehér József, Szabó Ferenc, Hubert József, ip. test. szék elnöke: Novák Kálmán, számv. bizottsági elnök Szegedi István, tagok Nagy Lajos, Fazekas Sándor, pénztáros Balogh Sándor.

Székelyhid. Elnök Bálint Ferenc, alelnök Papp István és Végh Imre. Előjárósági tagok: Bancsik József, Kerekes Ferenc, Cseh Ferenc,

Pálffy István, Vadkerty Sándor, Koppányi Sándor, Mészáros József, Lakatos Sándor, Nagy Károly, Szegedi László, Bónis János, Kovács Sándor, Osváth József, Blesz Kálmán, ipartestületi szék elnöke Gönczy Elek, számvizsgáló bizottság elnöke Vágó Pál, tagok Koppányi Balint és Borbély József.

Ermihályfalva, Elnök Berez Lajos, alelnök Vojtovics István, előjárósági tagok Kurta Árpád, Kelemen József, Johán Mihály, Jámor Lajos, Nagy Lajos, Stancz Sándor, Horváth Lajos, Füstös Ferenc, Nagy János, Kiss Gyula, Garnay Géza, Speth Sándor, Virágh István, Erebe Béla, Magyar István, ipartestületi szék elnöke Fekete Károly, számvizsgáló bizottsági elnök Kinczel Endre, tagok Akcipe Sándor, Polyák Ferenc, — pénztáros Szilágyi István.

A polgármester beszámolója budapesti útjának eredményeiről

Emlékiratot nyújtott át vitéz Horthy Istvánnak, a MAV elnökének a Félix- és püspökfürdői villamosvonal kiépítésére vonatkozólag

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester — mint jelentettük — még karácsony előtt Budapestre utazott, hogy a város legsürgősebb ügyeiben eljárjon. A polgármester vasárnap délelőtt tért vissza a fővárosból és lapunk munkatársa előtt beszámolt útjának eredményeiről.

A polgármester elsősorban vitéz Horthy Istvánnal, a MAV elnökével jelent meg kihallgatáson, hogy átadja azt a vastos emlékiratot, amelyről már egyik legutóbbi számunkban megemlékeztünk. A memorandum azt javasolja, hogy a MAV beleegyezésével és hozzájárulásával az állami vasúti síneken vezessék ki az állami villamos vasúti kocsikat a Félix- és Püspök-fürdőkre, minthogy ez Nagyvárad idegenforgalma szempontjából életbevágóan fontos.

Ifj. vitéz Horthy István, a MAV elnöke különlegesen szívélvességgel fogadta a polgármestert s kijelentette, hogy a maga részéről jöndulattal fogja kezelni ezt a kérdést. Azonnal utasította is az illetékes ügyosztályokat, hogy lépjenek érintkezésbe Nagyvárad város villamos vasút igazgatóságával.

Megtárgyalta a közellátás legfontosabb kérdéseit.

A polgármester budapesti útja alkalmával a város legfontosabb közellátási kérdésében is tárgyalásokat folytatott.

A MAV elnökénél tett látogatása során megemlítette a nagyváradai fakereskedők kérését és az elnök megígérte, hogy intézkedni fog abban az irányban, hogy a termelőknek megfelelő számú mozdony és teherkocsi álljon rendelkezésre.

A vasúti tarifa csökkentése egyelőre lehetetlen. Kedden egyébként ebben az ügyben újabb értekezletet hívott össze a polgármester a városházára, a nagyváradai fások bevonásával.

A liszt-, zsír- és petróleumellátás kérdése.

A liszt-, zsír- és petróleumellátás kérdése. A liszt-, zsír- és petróleumellátás kérdése. A liszt-, zsír- és petróleumellátás kérdése. A liszt-, zsír- és petróleumellátás kérdése.

tárgyaltam a földművelésügyi minisztériumban, — mondja nyilatkozata során a polgármester. — Báránys és vitéz Kolgyai miniszteri osztályfőnökkel arra a megállapodásra jutottam, hogy a minisztérium utasítani fogja a Hangyát, álljon a város rendelkezésére, hogy minden fennakadás nélkül ki tudjuk elégíteni a szükségleteket.

Szóváltattam a kiskereskedőknek és pékeknek a kérését is, akik arra kértek, tegyem lehetővé, hogy a lisztelosztótól 1 hefi hitelt kapjanak. Ebben az ügyben kedvező választ kaptam.

A petróleumellátás kérdését is szóváltotta a polgármester, a minisztérium álláspontja azonban megváltozhatatlan. Petróleumot csak ott adnak, ahol villanyvilágítás nincsen.

A zsírelállítás kérdésében megállapodott a polgármester abban, hogy a sertéshizlalda felhasználásával minden intézkedést meg fog tenni, hogy úgy most, télen, mint tavasszal megfelelő sertésmennyiség álljon a zsírszükséglet fedezésére.

A polgármester a városi tisztviselők státuszának ügyében fent járt a belügyminisztériumban, ahol rövidesen megejtik előterjesztésére a tisztviselői kinevezéseket.

Tüdőgyulladásban megbetegedett Teleki miniszterelnök felesége

Budapestről jelentik: Gróf Teleki Pál miniszterelnök felesége tüdőgyulladásban megbetegedett. Orvosi tanácsra teljes pihenésre van szüksége, látogatásokat nem fogadhat.

Döntőfontosságú minisztertanács Vichyben

Vichyből jelentik: (Columbia.) Vasárnap reggel nyolc órakor Pétain marsall elnöke alatt Vichyben minisztertanács kezdődött, melynek politikai körökben döntő jelentőséget tulajdonítanak. A tanácskozás megszakítás nélkül délután 6 óráig tartott és végeztével úgy határoztak, hogy a minisztertanácsot hétfőn és kedden egész nap folytatják. A vasárnapot Darlan tengernagy beszámolója vette igénybe. A haditengerészeti miniszter, aki egyúttal a megmaradt francia flotta parancsnoka is, nyolc napig a megszállott Franciaországban a Németbirodalom vezető személyiségeivel folytatott tárgyalásokat Pétain megbízásából és írásos felhatalmazásával.

Vitéz Marossy Ferencet bízták meg a kairói követség vezetésével. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kairói m. kir. követség vezetésével vitéz Marossy Ferenc m. kir. ügyvivőt bízták meg, aki a követség vezetésének átvételére december 30-án Egyiptomba utazik, hogy Semsey Andor gróf m. kir. ügyvivőt felváltva.

Mi nem rendezünk szilveszteri kabarét! Mi nem léptetünk fel szilveszteri műsorunk keretében helybeli művészeket és különféle attrakciókat sem igérünk! A mi szilveszteri műsorunkon minden idők legnagyobb magyar filmslágere szerepel, a legnagyobb magyar művészek közreműködésével, mint Tolnay Klári, Simor Erzsébet, Jávor Pál és Rajnay Gábor.

Kedden este fél 12 órakor indul az APOLLO Filmszínház egyetlen díszelőadás keretében, Budapesttel egyidejűleg a „Halálos tavasz” rendezőjének Kalmár László-nak újabb mesterművével a

Tóparti látomás-sai

mely a legújandíribb technikával filmre varázsolt magyar szentivánéji álom, melyet a cenzurabizottság csak 16 éven felülieknek engedélyezett.

Jegyelővétel már most! Rendes helyárak!
Pezsgő és legkitünőbb fajborok sorsolása.

Ma utoljára: „Igen vagy nem“

Román röplapok Erdély visszafoglalásáról

Bukarestben Anglia és Amerika győzelmét várják

Bukarestből jelenti a Hétfő: A román főváros utcáin géppel frott röplapokat osztogatnak, amelyek szerzői a Vasgárda „Erdély” nevű csoportja nevében azt ígérk, hogy „kiűzik Erdélyből az elnyomó magyarokat.”

A továbbiakban az alábbiakat hirdetik az érdekes és figyelemreméltó röpcédulák szerzői:

„Testvéreink! Legyetek nyugodtak, legyetek bátrak és higgyetek az Istenben. A román katonák nem sokára ismét felszabadítóként fog behatolni falvaitokba s városaitokba és újra elme gyünk Budapestre, hogy egyszermindenkora összetörjünk a grófokat. Nekünk is megvan a jogunk ahhoz, hogy békében és nyugodtan éljünk azon a román földön, amely már ezer év óta a miénk. Ígérjük hogy meg fogunk szabadítani benneteket a magyar iga alól. A világ legnagyobb és legerősebb népei: Anglia és Amerika elismerték a mi ügyünk igazságát és ígéretet tettek arra, hogy vissza fogják adni természetes határainkat. Az egész világ tudatában van annak, hogy milyen igazságtalanságot követtek el velünk abban az átkozott Bécsben, ahonnan már annyi jogfosztás indult ki felénk. Anglia legyőzhetetlen és Amerikával együtt megőri Európa békéjének hőhérait és ellenségeit, akiknek hatalma és önkénye alatt egykor ma földrésznünk. Anglia és Amerika nemcsak magukért harcolnak hanem verekednek az összes népek szabadságáért, jogáért, nyugalmaért és békéjéért is. Eppen ezért fognak ők győzni, mert lehetetlen, hogy ne győzzön az igazság és a jog. Nem helyénvaló és nem isteni akarat az, hogy a rossz legyőzze a jót. Anglia és Amerika megnyerik a háborút s akkor Románia újból nagy lesz. Vissza fogtok térni ti is testvéreitekhez. Erdély örökidőkre vissza fog térni az anyaországához.”

Rém-mesék az öt-késes szatmárvidéki szegénylegényekről, s a bocskorról és a rostonsült húsról.

Ugyanakkor a félhivatalos *Cuvantul* ismét támadást intéz Magyarország ellen.

Egyik cikkében a lap elpanaszolja, hogy a szatmárvidéki románoknak újból vándorbotot kellett kezükbe venniük. A kakastollas magyar csendőrök házaikat nap-nap mellett látogatásukkal tisztelik meg, de a magyar elnemzetlenítő akció sem tudott erőt venni a szatmárvidéki románokon, akik át fogják vészelné a jelenkor kínzásait is. A tüszős szatmári románok, akiknek öt kés van a tüszőjükben elrejtve, üldözött szegénylegényekké váltak. A magyar csendőr mindenütt nyomukban van és főleg az éjszakákat használja fel letartóztatásukra. Az elfoglalt Erdély románjának már nincsen nyugalma éjjel sem és éppen ezért nem is alszik otthon, hanem az erdőben húzza meg magát. Oda a magyar csendőr már nem mer utánamenni, mert jól tudja, hogy ő sincsen vasból és az ő testét is átjárja a bicska. Bocskort nem szabad viselni, mert az román nemzetet viselet és tiltják a magyar hatóságok, amelyek a románoknak még a nyomait is el akarják tüntetni Erdélyben. A városokban még a hússütő rostélyokat is összerombolták, azt mondván, hogy a rostonsült hús román nemzeti eledel. A román templomokban a hitiszó-

koknak magyarul kellene prédikálniok, de a román pap, ez a nemzeti hős, inkább eláll a prédikációtól és csak imákat mormol az edes anyanyelven. A színtiszta szatmári románok nem félnek az üldözésektől — mondja a cikk. — mert jól ismerik ezeket a multból. Ha ezer éven át ellent tudtak állani az elnyomásnak és kínzásoknak, inkább meghalnak, de ma sem

Háborúspártiak és békepártiak ostromolják az amerikai Fehérházat

Százötven aláírással felhívás a háborúért, ezeröttszáz aláírás a béke mellett. — Egyik északamerikai egyetem dékánja kifejtette, hogy Amerika 1917-iki háborús beavatkozása okozta a békeszerződések igazságtalanságát

Amerikának Anglia hathatósabb támogatására irányuló törekvése egyre élénkebben foglalkoztatja a világ közvéleményét. De magában az Egyesült Államokban is állandóan küzdenek egymással a háború hívei és ellenzői.

Mint ismeretes, csütörtökön százötven aláírással háborús párti felhívás érkezett az elnökhöz, a tengelyhatalmak leverését követelve. Most a háborúba való beavatkozást ellenző bizottság juttatott el egy 1500 aláírással ellátott felhívást a Fehér Házba, s abban a béke és semlegesség fenntartását követeli Rooseveltől.

Mint a Chicago Tribune jelenti, John A.

O'Brien, az északamerikai Notre Dame egyetem dékánja a következőket mondta egy beszédében:

„Az amerikai nép biztonságát veszélyezteti a hírverés, amely a nemzetet egyre jobban a háború szélére viszi. A jelszó éppúgy, mint 1917-ben: Biztosítsuk a világot a demokráciának! Szerencsétlen hadbalépésünk meghosszabbította a háborút, kétféle emberünkbe került, meghusított a béketárgyalásokat és az igazságtalan versaillesi békére vezetett. — Hadbalépésünk ezenkívül megnyitotta az utat történelmünk legmélyebb hanyatlása időszakának.”

Wehler demokrata szenátor a háborús uszítók ellen

A Német Távirati Iroda newyorki jelentése szerint Wheeler demokrata szenátor vasárnap újból élesen kikelt Roosevelt, ama terve ellen, hogy Angliának hadianyagokat ad kölcsön. Ha Rooseveltnek — ugymond — jogában áll kölcsön adni hadihajókat, repülőgépeket és fűszert, akkor katonákat is adhat kölcsön. Egyik éppen olyan jogszerű, mint a másik és egyik a másikhoz vezet.

Egy másik newyorki német távirat szerint Wheeler a háborúellenes gyűléshez intézett üzenetében azt mondta, hogy vigyázzanak, nehogy feláldozzák az ország függetlenségét a háborús

uszítóknak és a beavatkozás híveinek. A minden hájjal megkent és jól pénzelt hírverők ma ugyanazokat a jelszavakat árusítják, mint husz évvel ezelőtt. Az igazi demokrácia képviselői ma békepártiak vagy még ennél is erősebb jelzőkkel bélyegzik, hogy elnémithassák a jónan és utolsó szavát is. A haza védelme mindenesetre szükséges, de ma az Egyesült Államok felfegyverkezése érdekében úgy dobálóznak a milliárdokkal, mintha fillérek volnának. Óriási összegeket fizetnek ki egy elhamarkodott politikára és még egyszer sem világítottak rá a nép előtt, hogy miért és ki ellen fegyverkeznek.

A tengelyhatalmak nem bizhatnak az amerikai békekezdeményezésben

A német—olasz—japán hármasegyezmény fölkészülést jelent Amerika háborús szándéka ellen

Rómából jelentik: A Popolo di Roma leleplezi és visszautasítja azokat a kísérleteket, amelyekkel az Egyesült Államokban „igazságos alapon nyugvó, ésszerű” béketárgyalások lehetőségéről igyekeznek híreket terjeszteni.

Ezeknek a mesterkedéseknek célja — a lap szerint — egyrészt hamis következtetések révén meggyengíteni a tengely háborús elszántságát — másrészt a békekísérletek kudarcát kihasználni arra, hogy Amerika népét háborúra uszítsák. A tengely nem bizhat semmiféle békekötésre irányuló kezdeményezésben, mert tudja, hogy ép-

pen Wilson békéje volt az, amely a mostani háborút előidézte.

A Stampa Rooseveltnek azzal a mesterkedéssel foglalkozik, amellyel az Egyesült Államokat a háborúba akarja sodorni.

— A tengely magatartása — ugymond — ezzel a lehetőséggel szemben a legvilágosabb és leghatározottabb, éppen erre való tekintettel kötötték meg a háromhatalmi egyezményt. Most az Egyesült Államoktól függ, hogy kockázatos játékba kezd-e a Csendes óceánon.

Kör Mozgó (Kat. Kör.) Szilveszteri és újévi műsora:

A gorodi fogoly

Minden előadáson fel lép **KOBOR JANCSI** a Beketov

A legizgalmasabb orosz tárgyú magyar film! Egy magyar hadifogoly főhadnagy és egy orosz bárónő nagy szerelmének romantikus története.

Főszereplők: Pethő Attila, Ajtai Andor, Adorján Eva, Baló Elemér.

Cirkusz hírneves énekes bohóca ragyogó önálló műsorával.

Előadások kezdete: december 31-én este 11 órakor, január 1-én d. e. 11 órakor matiné, d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor.

Világvárosi műsor!!

Hétfőn és kedden: Zsákutca és Hajtővadászat a dzsungelben.

Világvárosi műsor!!

Intézeteknek, vendéglátó ipariüzemeknek, két napon belül jelentkezni kell cukorbejelentésre

Cukor-hetijegyek lesznek

Nagyvárad város polgármesteri hivatala — mint ismeretes — felhívta a város közönségének figyelmét arra, hogy az intézeti háztartások, vendéglátó ipariüzemek, kereskedelmi és ipari vállalatok jelentkezzenek a város közlélmézési hivatalában cukorigény és készletek bejelentésére. Tekintettel arra, hogy a felhívásban foglalt határidő lejárt és ennek ellenére sem jelentkeztek a felhívottak, a polgármester nyomatékosan felhívja megégyeszer az érdekeltek figyelmét, hogy jelen hirdetmény megjelenésétől számított 2 napon belül jelentkezzenek a városi közlélmézési hivatalban (Szaniszló utca 15. szám alatt) cukorigény és készletek bejelentése céljából, mert elenkező esetben január hóban cukorellátásban nem részesülnek.

A cukorkiosztással kapcsolatban a polgármester még a következő hirdetményt adta ki:

HIRDETMEY

A 43043—1940. szám alatt megjelent hirdetmény kiegészítésére közlöm a következőket:

Folyó évi december 30-tól, cukoradagokat heti jegyek alapján fogja a fogyasztó közönség megkapni. A jegyek egyelőre 4 hétre érvényesek. Mindegyik jegyen meg van jelölve az idő is,

amelyre szól. Az első hétre szóló cukorjegyre 10 dkg. többletet szolgáltathat ki a kereskedő. Ezen többlet kiadásának a rendelet szerint december 16-tól 22 között kellett volna megtörténni, de tekintettel arra, hogy december hóra a cukorjegyet egész hónapra kiadta a városi közlélmézési hivatal ezen többlet csak a december 30—január 5. hétre eső jegyre adható ki.

A cukorjegyeket a közlélmézési hivatal mindenkinek kézbesíttetni fogja, isokért tehát nem kell személyesen jelentkezni. Nagyobb bérházak összes jegyeit a ház kijelölt megbízottjának kézbesítik, aki köteles a csatolt jegyzék szerint a lakók között szétosztani.

A jegyek színe 3 féle: fehér, piros és zöld. Felnöttek részére a fehér színű, 12 éven aluli gyermekek részére zöld színű, terhes és szoptató anyák részére pedig a piros színű jegyeket fogják kiszolgáltatni.

Felhívom ezenkívül mindazon fűszerkereskedők figyelmét, hogy akik december 1. óta cukrot kaptak elárúsítás céljából, folyó hó végéig jelenjenek meg a közlélmézési hivatalban a cukorjegyekkel való elszámolás végett.

Nagyvárad, 1940. december hó 27.

Dr GYAPAY s. k., h. polgármester.

U évre csokoládé malacot, ajándék csomagot, PETROVICS CSOKOLÁDE

gyár fióküzleteiben vásárolhat
Teleki utca 26—28. - Rákóczi-ut 6. - BOULEVARD cukorkaüzlet, Rákóczi-ut 1.

A M. Kir. Postatakarék-pénztár felhívása

A Magyar Királyi Postatakarék-pénztár felhívja a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek lakosságát, a természetes és jogiszemélyekkel, közületekkel, sbb., hogy mindazok, akiknek a román postatakarék-pénztárnál takarékbetét alapuló követelésük, csekk (folyó) számlán alapuló követelésük, értéketelét számlán alapuló követelésük, vagy a m. kir. Postatakarék-pénztárral szemben 1919. évi február 28 előtt fennállott és a román államban annakidején szabálysze-

Legszébb, legotósobb fényképek

RONA fényképésznél

Nagyvárad, Teleky-utca 4.

rűen bejelentett és ott el is ismert régi magyar koronáról szóló takarékek — csekk — illetve értéketelét követelésük van és ezeket a követéseiket a román Postatakarék-pénztár által a m. kir. Postatakarék-pénztárhoz áttétetni kívánják, ezekre a követéseikre vonatkozó adataikat összeírás céljából a lakóhelyük szerint illetékes m. kir. postahivatalnál legkésőbb 1941. január 31-ig jelentsék be.

A trianoni Magyarország területére időközben átköltözöttek közvelelül a M. Kir. Postatakarék-pénztárnál. (Budapest V., Klebelsberg-utca 4.) jelenthetik be.

A bejelentés a postahivataloknál díjmentesen kapható kettős űrlapok kiállítása és benyújtása útján történik. Minden követelésről külön bejelentőlapot kell kiállítani. A bejelentés megtörténnének igazolásául a postahivatal a bejelentőlapnak megfelelő záradékkal ellátott egyik példányát a bejelentő fél részére visszaadja. A postahivatalok a bejelentőlapok kiállításánál megfelelő űrbaigazítást és szükség esetén támogatást nyújtanak a feleknek. A bejelentőnek a bejelentésnél a birtokában lévő román postatakarék-pénztári belétkönyvet, számlakivonatát, letétkivonatát, illetőleg a régi magyar koronaösszegű követelések bejelentésénél az annakidején kiadott igazolóiratot (Adeverinta) vagy az esetleg rendelkezésre álló egyéb okmányt kell a követelés fennállásának igazolására bemutatnia, amely okmányokat azonban a postahivatal — további gondos megőrzés végett — azonnal visszaad.

A megindított eljárás eredményéről a posta a bejelentőket értesíti.

Szovjet-Oroszország megszünteti diplomáciai képviselőtét Romániában

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.): A Politika értesítése szerint a Szovjet azzal a tervvel foglalkozik, hogy megszünteti a diplomáciai képviselőtét Romániában. Ezzel nem kívánja megszakítani a diplomáciai viszonyt, csupán annak fenntartását a berlini szovjetorosz diplomáciai képviselőre bízza.

Szokatlanul erős fagyok Jugoszláviában és Spanyolországban

Belgrádból jelentik (Avala.): A szokatlanul erős hideg még egyre tart, azonban már helyreállították a forgalmat Dél-Szerbia és Montenegro között.

Madridból jelentik (NTL.): A szokatlanul erős hideg még egyre tart. Sok helyen —16 fokra szállott alá a hőmérséklet. Több szerencsétlenség is történt a nagy hideg miatt. Néhány ember megfagyott.

Ervénybe lépett az új vasúti menetrend

A vonatok érkezése és indulása nagyváradi vonatkozásban

Vasárnapi számunkban kivonatolva közöltük a személyforgalmi korlátozások tartamára érvényes menetrendet. Az alábbiakban a teljes menetrendet közöljük, úgy ahogyan azt az állomásfőnökség rendelkezésünkre bocsátotta. A menetrend 1940. december 29-ikén lépett életbe és további intézkedésig érvényes.

ÉRKEZÉS

Óra perc	Honnan
6.10 szem.	1630 Békéscsaba—Kötegyán
6.38 szem.	7627 Kardó—Püspökfürdő (csak hétköznap)
7.28 szem.	8212 Vésztő
7.35 szem.	5720 Debrecen
8.02 pósta	502 Budapest
8.19 szem.	2412 Erőmihályfalva
9.30 szem.	7637 Püspökfürdő—Kardó (csak vasár- és ünnepnap)
10.03 szem.	2432 Székelyhidról
10.12 szem.	1632 Békéscsaba—Kötegyán—Szeged
13.16 szem.	8214 Vésztő
14.00 szem.	7623 Püspökfürdő—Kardó
14.30 pósta	501 Kolozsvár
15.22 szem.	8215 Vésztő
16.01 szem.	1634 Békéscsaba—Kötegyán
21.00 szem.	7621 Kardó—Püspökfürdő
21.34 szem.	5718 Debrecen
22.35 szem.	2418 Erőmihályfalva
23.10 pósta	503 Kolozsvár
23.22 pósta	504 Budapest Keleti pályaudvar

INDULÁS:

Óra perc	Hová
4.30 szem.	5717 Debrecen
4.40 szem.	1637 Békéscsaba—Kötegyán
5.10 szem.	7620 Püspökfürdő—Kardó (csak hétköznap)
7.40 szem.	8217 Vésztő
8.10 szem.	7632 Püspökfürdő—Kardó (csak vasár- és ünnepnap)
8.40 pósta	502 Kolozsvár
10.04 szem.	2407 Erőmihályfalva
10.38 szem.	1635 Kötegyán—Békéscsaba
12.40 szem.	7624 Püspökfürdő—Kardó
13.28 szem.	2413 Erőmihályfalva
14.12 szem.	5713 Debrecen
15.03 pósta	501 Budapest Keleti pályaudvar
15.42 szem.	1633 Kötegyán—Békéscsaba—Szeged
17.17 szem.	2411 Székelyhid
19.35 szem.	7628 Püspökfürdő—Kardó
23.43 pósta	503 Budapest Keleti pályaudvar
0.00 pósta	504 Kolozsvár

Pályázati hirdetmény.

Az éradonyi (Bihar m.) római katolikus egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet kántortanítói állásra. A megválasztott tanító kötelessége a hétéosztályú elemi vegyes iskolánál a tanításon kívül a gyermekkorú megszerzése és vezetése s általában mindaz, amit a iskolaszék a tanítás és nevelés érdekében jelöl.

Okmányokkal felszerelt pályázati kérések a Római Katolikus Iskolaszék Elnökségéhez (Róm. Kath. Pléb. Hivatal) Éradony (Bihar m.) 1941. január 31-ig adhatók be. Az állás megválasztás és kinevezés után azonnal elfoglalandó

Róm. Kath. Iskolaszék

Telefon: 18-01.

Belvárosi Mozgó.

Telefon: 18-01.

Közkívánatra január 1-én újév napján, utoljára:

„Sok hü hó Emmiért”

Az egész ország figyelme fordul a január 2-iki, csütörtöki diszbemutatónkra:

Bemutatásra kerül Pésiet megelőzve:

TOKAJI ASZU

Ösbemutató!

Magyarországon először itt!

Ösbemutató!

Parádés szereposztás:

Fedák Sári

Páloczy László

Bilicsi Tivadar

Bihary József

Pethes Ferenc

Bordy Bella

Erdélyi Mici

Keérv Panni

Írta: Szilágyi László.

Rendezte: Bánky Viktor.

Zene: Eisemann Mihály.

Korona MozdóTelefon: 13-51.
(Sas palota)

December 31-től, keddtől.

A legnagyobb sikerű zenés vígjáték

MESEAUTÓ

Perczel Zita, Törzs Jenő, Kabos Gyula, Gombaszögi Ella.

December 31-én este
11 órai kezdettel**nagy Szilveszter est** film -- bűvészet -- sorsolás.
Rendes helyárrakkal!**Hogyan védekezett 100 év előtt
a zsidók beözönlése ellen
Kassa városa****A polgárság, a céhek és a tanács egyöntetű állásfoglalása**

Ugy jó másfél hónappal ezelőtt cikket közöltünk a nagyváradi zsidóság céltudatos térfoglalásáról és a polgárság ösztönös ellenállásáról, amely végtére is a város és a megye urainak nemtörődősége miatt bukott meg. Ugyanez volt a helyzet más magyarországi városokban. Jellemző példa Kassa városa, amelynek elzsidósítására rávilágít az alábbi riport:

Kassa, december hó.

Mint egy megbolygatott hangyaboly, olyan most Kassán a Várkapu-u. és környéke. Arra a miniszterelnöki ígéretre, hogy jönni fog a harmadik radikális, de értelmes megoldást jelentő zsidótörvény, amely véglegesen nyugvópont-ra juttatja a magyarországi zsidóproblémát, nagy a nyugtalanság a Nagyságos Fejedelem városának ebben a sarkában, ahol elvéve találni keresztény lakót, háztulajdonos pedig még véletlenül sincs keresztény. Tipikus zsidó városrész ez, idegen arcok fogadnak, olyan arcok, mint a Kárpátalján. Legtöbbjüknek az illetősége néhány évvel ezelőtt is valahol Galiciában volt. Száz évvel ezelőtt ilyen arcokat nem igen látott a kassai polgár, a városi tanács mindent elkövetett, hogy meggátolja beözönlésüket, de példátlan szívóssággal szálltak szembe minden határozattal. Először egyenként, aztán tömegesen húzódtak be a zempleni, sárosi, szepességi falvakból, ahol ki sem pihenték a galíciai út fáradalmait. A cseh impérium eldorádót jelentett számukra s most a kapuk alatt ágálnak a hatósági intézkedések ellen. A színház, magyar irodalom, művészet ellen csendes bojkottot tartanak, de üzletükbe elvárják a keresztény vevőt.

A kassai polgárok kívánsága

Jó száz évvel ezelőtt Kassán még nem volt zsidóprobléma.

A város tanácsa 1837-ben engedte meg az első zsidó letelepedését. Addig legfeljebb a városfalakon túl tartózkodhattak s a városkapun csak tanácsai engedéllyel jöhettek be, éjszakára pedig benn sem maradhattak. Kassa polgársága kitartóbban védekezett ellenük, mint például Pest, ahol 1780-ban kapott engedélyt Adelsberger és Lieberer zsidó kereskedő arra, hogy a vásárokat látogathassák.

Az egykorú írások szerint Kassán sokkal későbbben telepedhetett meg az első zsidó s itt három összeírásakor sem volt belőlük több, mint

kettő, öt és három. Ebben az időben az egész országban is mindössze 75.089 volt a számuk, de egy évtized múlva Kassa polgárai már érzik a veszedelmet.

„A Pó Bíró által e mai ülésben szóval előadván, hogy a zsidók ezen városból való kiutasítások iránt hozott tanácsai határozat végrehajtása megrendelése végett több polgárok nagyobb számmal valaminthogy a város kapitányához, úgy ön-házdhoz is jöttek” — számol be kívánságukról az egykori tanácsai jegyzőkönyv.

A vácsi tanács határozata

A karácsony előtti vásárok Kassán, de ugyanígy Abaúj-Torna vármegyében is zsidók nélkül folytak le. A vásárlók nem érezték hiányukat.

A zsidóság azonban alkotmányselemlről beszélt. Pedig száz évvel ezelőtt, pontosan 1841 januárjában Fedák János főbíró elnöksége alatt Kassa városa udvarházában tartott tanácsülésén sokkal keményebb intézkedéseket hozott ellenük.

„Ami azon Zsidókat illeti, — mondja az elsárgult írás. — kik mint béres Szolgák ezen Városban ideiglen tartózkodnak, ezek az 1837. évi November 6-án 4885-ik Szám alatt hozott határozat értelmében ideiglen üten szennvedtetnek, azon Zsidók pedig, akiknek felsőbb helyre tett folyamodásuk következtében ezen Tanács részéről alázatos felterjesztés határozatott és tétetett, míg a felsőbb kegyelmes rendelés ezen felterjesztésre megérkezend, üten türessenek, azonban addig is minden czéhbéli mesterség üzéstől és kereséstől tiltassanak, az állathágás esetében, mint kontárok tekintődven, mesterségi szerszámaik töllök a kapitányi hivatal által elvitessenek és további rendelkezésig bírói zár alatt tartassanak, egyébbheránt minden többi Zsidók általánosán, kik engedelem, avagy éppen mégtsak a törvényhatóság előtt tett jelentés nélkül önhatalmokkal jogtalanul s alattomosan ezen városban magukat befészkeltek, mint csavargók s kóborlók tekintődven, a kapitányi hivatal által azonnal vissza utasítván s ha jó szántokból eltávozni késnének, vagy vonakodnának, erővel is ezen városból kiűzetetni rendeltetnek.”

A céhek panasza

A beszivárgás azonban úgy látszik nem szűnt meg. A céhek panaszkodnak. Aligha mentek idegen példák után, hiszen külföldön már több államban polgárjogot nyertek. Egyszerűen az ősi magyar fajvédelem ösztönére hallgattak, amikor séreimükkel a tanács elé mentek.

A régi írások így emlékeznek meg a céhek panaszáról:

„Ezen Városban ítezö Czéhekk Számosabb előjárói, az illetö Czéhbéli Mesterek és kebelbéli polgárok nevéükben, hivatkozólág az e Városban az idegenek engedelem nélküli befogadását tiltó több évek előtt s ismételve hozott tanácsai határozatokra s jelesen a zsidókk ezen Városból való kitiltása eránt legközelebb hozott több rendbeli határozatokra, amennyiben a Tanács által tett czélszerű s igazságos rendeleteknek ellenében meg is sajnosan tapasztalni kéntelenittetnének, hogy a Zsidók magukat ezen városba a Czéhbéli mesteremberek élelemkeresése csonkításáva s tetemes kárával mind inkább s inkább erővel befészkelik, az e részben hozott határozatok fogalomba vételét s a Zsidók általánoson ezen Városból minden kifogás nélkül ki igazítását, megrendeltetni kérik.”

Felirat a Helytartó Tanácshoz

A tanács a nyomós indokok alapján nyomban intézkedik is. „A kapitányi hivatal oda utasítatik, hogy a Zsidókk e Városból való kiutasítása iránt hozott tanácsai határozatot haladéknélkül fogalomba tegye.”

De a tanács ezt a lépést nem tartotta elegendőnek. Felíratl fordult a Helytartó Tanácshoz is, „a fennforgó körülmények s okok előadása mellett az iránt, hogy kegyes figyelemre méltatván az elő mutatandó adatokat s kézi munkával élelmüket keresö polgárok veszedelmeztetett sorsát, hogy Adler József Zsidónak felsőbb helyütt tett folyamodása következtében tett alázatos felterjesztés kitett okoknál fogva is ezen Várost a Zsidók iránt a régi törvényes értelemben meghagyni s ez iránt kegyes rendelését mielőtt kiadni méltóztassék.”

A Helytartó Tanács azonban úgy látszik újabb és újabb rendeleteket adott ki, amelyben a letelepedéseket egyik-másik esetben lehetővé tette. Erre olyan határozatot hozott a tanács, hogy „az általok bérlett műhelyek utzára nyúló ajtajának alsó része fél téglával berakassék és műhelyükben kész kézműveket ne tarthassanak és el ne adhassanak.” Ez az állapot állott fenn 1848 júliusáig, amikor Klauzál Gábor földművelésügyi, iparügyi és kereskedelmiügyi miniszter annyi engedményt adott, hogy az üzletek ajtaja úgy lesz érekesztendő, hogy az országos vásárookra kinyithassák azokat. Más napokon üzletüket zárva kellett tartani és nem árusíthattak.

Kassára voltaképpen az osztrák abszolutizmus szabadította rá a zsidókat s ma már tizenegyzren felül van a számuk. A régi kassai polgárok üzletházai közül alig maradt néhány mutatóba, de ezek mellett máris megnyílt néhány új keresztény üzlet.

S. K.

**FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ****Frenczel Sándor
üvegcsiszolda**Tábla-üveg nagy raktár
Ezület üvegezés
Képkerepezés
Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

**MAGYARORSZÁG KÖVETE A SZENT-
ATYÁNÁL** Rómából jelentik (Német Távirati
Iroda): A pápa vasárnap fogadta Magyarországot
és még több állam szentszéki követét, akik új-
évi szerencsekívánataikat fejezték ki.

Az újévi istentisztelet sorrendje a nagy-
váradi római katolikus Székesegyházban: ó-
esztendő estéjén 6 órakor hálaadó istentisztelet.
Tartja Imrik Zoltán prelátnak. A szentbeszédet
Molnár Kálmán prelátnak mondja. Ujév napján,
dél előtt fél 8 órától
délután 6 óráig szentségimádás. Dél előtt 10 óra-
kor ünnepélyes főnapi szentmise, mondja Mol-
nár Kálmán prelátnak. A szentbeszédet
dr. Hosszu László teológiai tanár mondja. —
Délután 6 órakor szentségimádás, végzi
dr. Némethy Gyula prelátnak. szentbe-
szédet mond Imrik Zoltán prelátnak.

**BALÁS ÉVA ÉS DR. VOTISKY FERENC
ESKÜVŐJE.** Balás Gyula műépítész és fele-
sege Kertész Etelka leányát, Évát 1941
újév napján, este 7 órakor vezeti oltárhoz
dr. Votisky Antal ny. orsz. földhivatali
ügyész, a Baross Szöv. Idegenforg. alelnöke és
felesége, Szokolay Ilona fia: dr. Votisky
Ferenc főispáni titkár, a budapesti Ciszterci
rendi Szt. Imre herceg-uti plébániatemplom-
ban. Tanúk: dr. Darvas Károly pénzügyi
tanácsos és Votisky Iván m. kir. tűzérő-
hadnagy. Az esketési szertartást Marcell Mi-
hály egyetemi nyelvi rendes tanár, a budapesti
Papnövelde kormányzója, a Pázmány Péter
Tudományi Egyetem hittudománykari dékánja
végzi.

Dr. Votisky Ferenc mindössze egy hónapja
került Nagyváradra, de kedves, szívélyes mo-
doráért mindenki megkedvelte, aki dr. Hlatky
Endre főispán szobájában megfordult. A fiatal
és rokonszenves miniszteri tisztviselőt már is
nagy népszerűség és szeretet veszi körül ebben
a városban s örvendünk, hogy éppen házasa-
sága alkalmából, ilyen kedves családi jellegű
eseményrel kapcsolatban mondhatjuk el mind-
ezeket róla s egyben legmelegebb szerencseki-
vánatainkat tolmácsolhatjuk neki.

**A VÁROS KÖZÉLELMEZÉSI HIVATALA
ÉRTESÍTI** mindazokat a kereskedőket, akiknek
a Sofronovics Károly és a Ledkal cégnél nullás
lisztet utaltak ki, hogy amennyiben a kiutalt
liszt mennyiséget a kijelölt cépeknél a keddi nap
folyamán nem veszik át, a kiutalást semmisnek
tekintik s a lisztet más kereskedőknek utal-
ják ki.

BEREGI LÁSZLÓ kizárólag csak a
Belvárosi Mozdó Szilveszteri Kabaréján
lép fel.

**VALUTACSEMPÉSZEST LEPLEZTEK
LE BELÉNYESBEN.** Bukarestből jelentik
(MTL): Belényesen nagyszabású valutacsempé-
szés nyomára bukkantak. A csempészek a ma-
gyar erdélyi területre vitték át lelt és ott pen-
gőre átváltották, visszacsempészték Romániába
és ott százszázalékos haszonnal adták el. Alsó-
hidas határállépő állomásnál a csempészek
megvesztették a határőröket s így szabadon
vitték ki a lelt és hozták be helyette pengőt.
Eddig 12 csempészt tartóztattak le.

Leégett egy finn kolostor. Petsamóból jelen-
tik: (Reuter.) A híres petsamói görögkeleti ko-
lostor karácsony éjszakáján tűzvész áldozata
lett. A kolostor 30 évvel ezelőtt ugyancsak ka-
rácsonykor égett le gyújtogatás következtében.
A kár jelentéktelen.

**HA JÖL AKAR MULATNI szilveszter-
kor, jöjjön a Belvárosi Mozdóba.** Ragyogó
sláger, kacagató műsor lesz.

Korlátozták a szappanfogyasztást Dániában.
Kopenhágából jelentik: (NTI) Dániában vasár-
naptól kezdve bevezették a szappankorlátozást.
Vasárnaptól kezdve január 3-ig egyelőre megtil-
tották a szappan árusítását.

MALACVÁSÁRLÓK FIGYELMÉBE! Mint is-
meretes, a kormány megtiltotta a malacvágást,
ugyhogy Szilveszterkor és újévkor nem szabad
malacot fogyasztani. — A hatóságok most uta-
sítást kaptak a malackereskedelem ellenőrzésére:
a piacokon és vásárokon adóhivatali tiszték ir-
ják össze, hogy kik vásárolnak malacot. Később
természetesen ellenőrzik, hogy a malacok meg-
vannak-e, azokat nevelik-e, vagy pedig a rende-
let kijátszásával továbbadták levágás céljából.

KŐOLAJHIÁNY A BUKARESTI PIACON.
Bukarestből jelentik: (MTL) A bukaresti pia-
con kőolajhiány tapasztalható, ami a lakosság
szegény rétegét erősen érinti, mert a drága tü-
zifa helyett petróleummal fűtenek. A petró-
leumhiányt a szállítási nehézségekkel magya-
rázzák.

**GONDJÁT, BAJÁT, BUJÁT ELFELEJTI,
ha megnézi a Belvárosi Mozdó Szilvesz-
teri Kabaréját.**

**Szépségápolás speciálistája
Dajkovits Jánosné**

25 éve működő kozmetika.
Kitűnően bevált szépségápoló szerek.
Bémer-tér 3. emelet.

Piaci verekedés Londonban a citromért.
Newyorkból jelentik a NTI: A London melletti
Croydon háziasszonyai hajbakaptak egymással a
hetipiacon, mert a kevés narancs és citrom egy-
általán nem elégítette ki az igényeket. A parázs
verekedésnek nem volt áldozata.

Emelik az árakat a svéd vendéglősök. Stock-
holmból jelentik: (NTI) A svédországi vendéglő-
sök elhatározták, hogy újév után 10 százalékkal
emelik az árakat. A cukrászok szintén áremelés-
re készülnek, itt 6-6 százalékos áremelkedésre
lehet számítani.

**KOMLÓS JUCI szenzációs számokkal
szerepel a Belvárosi Mozdó Szilveszteri
kabaréján.**

**TÜZ PUSZTÍTOTT A KOLOZSVÁRI-
UTCAI VOLT WEISZ-FÉLE GARAZS PIN-
CÉJÉBEN.** Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap éj-
szaka eddig még meg nem állapított körülmé-
nyek között tűz ütött ki a Kolozsvári-utca 1.
szám alatti volt Weisz-féle garázs pincéjében.
Az ott felhalmozott olajos, benzines szerszá-
mok, felszerelések pillanatok alatt lángtabor-
rultak s csak a tűzoltók gyorsaságának és ügyes-
ségének köszönhető, hogy nem terjedtek a láng-
ok a szomszédos és a földszinti helyiségekre.

**T. POGÁNY JANKA és KÖSZEGI
DUSZ két sláger bohózatban lépnek fel
a Belvárosi Mozdó Szilveszteri Kabaréján.**

**A magyar királyi Kereskedelmi Hivatal köz-
leménye.** A magyar királyi Kereskedelmi Hiva-
tal nagyváradi kirendeltsége felhívja azokat az
exportőröket, akik a Magyar Tollkiviteli Egyesü-
letbe, Magyar Baromfikiviteli Egyesülésbe, Ma-
gyar Tojás kiviteli Egyesülésbe, vagy a Magyar
Vadkiviteli Egyesülésbe magukat felvétetni kí-
vánják, hogy szándékukat 30 napon belül a ki-
rendeltségnél jelentéské be.

Újévi istentisztelet az unitárius imaházban.
Újév első napján dél előtt 11 órai kezdettel isten-
tisztelet tartanak a Horthy Miklós tér 2. szám
alatti unitárius imaházban.

**HARSOGÓ KACAGÁS, JÓ KEDV és
VIDÁMSÁG lesz a Belvárosi Mozdó Szil-
veszteri Kabaréján.**

Két pengőért jegy nélkül árulta egy szat-
márhegyi úti szatócs a cukor kilóját. Szatmárról
jelentik: A Közéllátási Hivatalban megjelent egy
szatmári fogyasztó és eladta, hogy a szatmár-
hegyi uton F. szatócs- és vegyeskereskedésében a
cukor kilóját jegy nélkül 2 pengőért lehet kap-
ni. A Közéllátási Hivatal azonnal kiküldte ellen-
őrző közegeit, akik megállapították, hogy a pa-
naszos igazat mondott: F. szatócs jegy nélkül
árulta az 1 pengő 14 filléres cukrot 2 pengőért.
Ezzel nemcsak árdragítást követett el, áthágta a
készlet elrejtéssel az idevonatkozó törvényes ren-
delkezéseket, hanem minden jogosítvány nélkül
árulta a cukrot. A Közéllátási Hivatal az ügyet
áttette a rendőrségre. Az árdragító és készletel-
rejtő kereskedő ügyében a nyomozás megindult.

**SZILVESZTERI TÁNCMULATSÁG A
KATOLIKUS LEGÉNYEGYLETBE.** A Ka-
tolikus Legényegylet ifjúsága nagy mókás, tán-
cos, szilveszteri mulatságot rendez az egyesület
Teleki-utcai székházának összes termében. A
rendezés érdekesebb meglepetésekről, tombolá-
ról, világpóstáról, egyéb kedves számokról
gondoskodik. Városunk keresztény magyar tár-
sadalma ezúton hívja meg a mulatságra a
rendezés.

**Eltemették Berényi Mátyás margittai espe-
res-plébánost.** Berényi Mátyás margittai espe-
res-plébános hosszú és súlyos betegség után
december 28-án este fél 7 órakor visszaadta lel-
két teremtőjének. A holttestet a plébánia dísz-
termében ravatalozták fel, majd vasárnap dél-
után átvitték a plébánia templomba. Hétfőn dél-
előtt fél 10 órakor az elhunyt lelkiüdvéért ünne-
pélyes gyászistentiszteletet mutatott be Baranyai
István kerületi esperes, micskei plébános. Az el-
hunytat a margittai temetőben helyezték el örök
nyugalomra. Berényi Mátyás 1881. április 29-én
született és 1904. július 2-án szentelték pappá. —
Előbb Temesváron volt hittanár, majd 1909-ben
Nagykárolyban lett hittanár. Később podolini,
sátoraljai helyi, privigyei és debreceni hittanár
volt. A világháború kitörése után, mint tartalé-
kos tábori lelkész vonult be. 1918-ban temesvári
hittanár lett. 1923-ban a kolozsvári biarista teo-
lógiai főiskolán tanít. 1927-ben keresztnai plébá-
nos, 1936-ban lett margittai esperes plébános és
súlyos betegsége, idegsorvadásban szenvedett, itt
hatalmasodott el szervezete.

37-esek bajtársi találkozója. A nagyváradi
37-esek január 12-én, vasárnap délután 5 órakor
tartják első ünnepélyes összejövetelüket a tűz-
harcos szövetség dísztermében. Minden tűzharcos
37-es tiszt és altiszt tartsa kötelességének, hogy
ezen a disztalálkozón megjelenjen, tekintet nél-
kül arra, hogy igazolva van, vagy nincs — vallás
és nemzetiségre való tekintet nélkül. 37-es szer-
vező bizottság.

**A BELVÁROSI MOZDÓ SZILVESZ-
TERI KABARÉJÁN nagy malac és pezsgő
sorsolás. — Ragyogó műsor. — 3 óras ka-
cagás.**

* **Othona kényelmes és izléses lesz,** ha
„Arta” butorokkal rendezi be, „Arta” Butorcsar-
nok, Nagyvárad, Gróf Bethlen István utca, Pan-
nonia szálló mellett.

**Gyenge volt a csikszeredai karácsonyi pót-
vásár.** Saját tud. A karácsonyi pót állat- és kira-
kodóvásár a legteljesebb érdektelenség jegyében
zajlott le. Kevés állatot hajtottak fel és a keres-
let is gyenge volt. Az árak magasak és szilárdak
voltak, sőt emelkedő irányzatot mutattak. A ki-
rakóvásár alig haladta meg a nagyobb hetipiacot.

**BEREGI — HEGYESI — NÉMEDI
A KACAGÁS NAGY MESTEREI a Bel-
városi Mozdó Szilveszteri Kabaréján.**

**HÁROMTAGU CSALÁDOT ÖLT MEG A
SZENGÁZ.** Szatmárnémetiből jelentik (MTL):
Gyertyámos községben a lakosság megfigyelte,
hogy Mihálka Illés házatáján néhány nap óta
szokatlan nagy csend van. A lakosság jelen-
tése alapján a hatósági közegek kiszállták Mi-
hálka Illés házához a zárt ajtókat betörték
és úgy hatoltak be a lakásba. A szobában hol-
tan találtak az agyban Mihálka Illést, felesé-
gét és 12 éves leányukat. Mindhármukat a
kályhából kiáramló szengáz ölte meg.

**TANAY K. EMIL, a Debreceni Csoko-
nai Színház bonvivánja, magyar dalokat
énekel cigányzenével a Szilveszteri Kaba-
rén.**

A Szilveszter estére hirdetett Riporter-bál
közbejött akadályok miatt elmarad. A befolyt
adományokat a Főméltóság Asszony „Erdély-
ért” akciójára utalták át.

**ZSIRKORLÁTOZÁSOK SVÉDORSZÁG-
BAN.** Stockholmból jelentik (NTI): Svédor-
szágban állami ellenőrzés alá vették a vaj, mar-
garin, valamint a technikai célokra használt
zsiradékok elosztását és fogyasztását. A készle-
teket vasárnaptól kezdve lefoglalták. A fogyasz-
tást jegyrendszer alapján szabályozzák. Egy-egy
személy fejadagja heti 250 gramm lesz.

**VATHY S. DUÓ, európai hírvéltáncospár
a szenzációja a Belvárosi Mozdó Szilvesz-
teri Kabaréjának.**

**EGY KOLOZSVÁRI JÁRÁSBÍROSAGI
FŐTISZTVISELŐ ÖNGYILKOSSÁGA.** Kolozs-
várról jelentik: Titokzatos öngyilkosság történt
pénteken délután a Kolozsvárhoz 36 kilométer-
re fekvő Kolozsborsa községben. Sztáry János
45 éves járásbírói főtitviselő nagymennyi-
ségű szublimáltalmat megmérgezte magát. Sztáry
öngyilkosságát felesége még idejében felfede-
zte s azonnal a helyszínre hívta a kolozsborsói
kórorvost. A kórorvos mindent elkövetett, hogy
az öngyilkos tisztviselőt életrekeltsse, minthogy
azonban ez nem sikerült, távbeszélőn hívta se-
gítségül a kolozsvári mentőket. A mentőáll-
más szolgálatos orvosa mentőkocsival Kolozs-
borsára ment s az öngyilkos tisztviselőt beszál-
lította a kolozsvári belgyógyászati klinikára. Az
öngyilkosság ügyében a hatóságok megindítot-
ták a vizsgálatot.

Felhívás a tűzharcosokhoz!

Felkérjük az alanti tűzharcos bajtársakat, hogy helyiségünkben Széchenyi ház I. emelet délelőtt 9—12 délután 4—6 óra között feljönni, igazolvány, jelvény és tagdíj címén 4 pengő 50 fillért lefizetni szíveskedjenek, miután a felvétel iránti kérelmüket a Magyar Tűzharcos Szövetség központja, Budapest, elyben elfogadta: Lukácsi Sándor, Hoble József, Iván József, Soós Imre, Ujlaki László, Vandrus István, Szerző (Füzesi) József, Héder Gyula, Bocznyi Ferenc, Wolff Gyula, Bihari Lajos, Maróthy Béla Lajos, Hegedűs Frigyes, Kugler József, Heckler János, Varga Sándor, Máté Zsigmond, Fazekas János, Mokágyi István, Mihálka József, Nagy Lajos, König Ferenc, ifj. Nagy Márton, Biró Rudolf István, Oláh Ferenc, Tyukodi Péter, Kiss Károly, Horváth Sándor, Klein József, Heilmann Ferenc, Maer József, Szabó Mihály, Emődi János, Kiss Pál Lajos, Hotya Péter, Mayer János, Varga János, Vincze András, Krencs Miklós, Dobozi Imre, Szeghalmi Lajos, Szeghalmi Imre, Csáki Károly, Balogh István, Pongrácz Lajos, Odor Ferenc, Hajner József, Makkos Sándor, Kiss Ferenc, Nagy Sándor, Géczy Ferenc, Muszka Péter, Tasnádi József, Debreczeni Imre, Nagy Lajos, Mézáros Sándor, Stiak András, Szurdás György, Nagy Lajos, Székely Lajos, Poti Imre, Matyika Mihály, Cserján Imre, Rigó János, ifj. Bereg Károly, Szabó József, Rácz Lajos, Klósz László, Egyed Mihály, V. Nagy Lajos, G. Tóth Lajos, Erdélyi János, Hevesi Gáspár, Gönczi Zsigmond, Rácz János, Jenői József, Szervező Bizottság.

SPORT

Élégztetelt vett a Ferencváros a multheti bécsi vereségért Ferencváros—Rapid 4:3 (2:1)

Budapestről jelentik: Hatalmas érdeklődés előzte meg a Ferencváros—Rapid mérkőzést. A találkozó a Bajnokok Tornája során a magyar fővárosban került lebonyolításra. Karácsony első napján Bécsben a Fradi 6:1-es katasztrofális vereséget szenvedett. Vasárnap került sor a „visszavágó”-ra.

Nagy hidegben mintegy 2000 főnyi közönség jelenlétében kezdődött el a küzdelem.

Nagy lendülettel feküdt bele mind a két csapat. A zöld-fehérek fölénybe kerülnek és a 11-ik percben Kiszely lövése meghozza az első gólt. Változó játék alakul ki, mind a két csapatnak vannak helyzetei, de a védelmek jól állnak lábukon. A 25-ik percben gyors lefutást vezet Pesser, átmege a védőkön és lövése a hálóban köt ki (1:1). Ujrakezdés után erősen szorongat a Fradi és három perc múlva Sárosi dr. újra vezetést szerez (2:1).

Szünetben mind a két csapatot taktikai titasításokkal látják el.

A második félidő is ferencvárosi fölénytel kezdődik. Remek akciók gördülnek a Rapid kapuja felé, de a 16-osnál megtorpan a lendület, tétováznak a csatárok és a romboló bécsi védőknek alkalmuk van közbelépni. Az állandó fölény a 20-ik percben végre eredményt hoz. Sárosi dr. jó helyzetből 3:1-re javít. Lanyul a játék, támad a Rapid. A magyar védelem gyengén áll a lábán, sokszor vétenek hibát. A szélsőfedezetek könnyelműek, a háttvédek rosszul helyezkednek. Védelmi hibából születik a 30-ik percben Binder gólja (3:2). Kezdet után gyors lefutást vezet a Fradi és Sárosi dr. lövése ezúttal is célba talál. (4:2). Erősít a Rapid és a 39-ik percben Binder szépít az eredményen (4:3).

A Ferencváros csapata a győzelmet megérdemelte. A mutatott játék alapján az eredmény nagyobb is lehetett volna. Szinte állandó fölényben játszottak, de míg a bécsi védelem mekül rombol, a csatársor rengeteg jó helyzetet hagyott kiaknázatlanul. Sok baj volt a csapat védelmével is. Ennek köszönhető a két gól.

JEGKORONG

Marosvásárhely. Az FTC jégkoronggütő csapata a székely fővárosban vendégszerepelt és az MSE csapatával 2:2 arányú döntetlenre végzett.

Ujévre vásároljon ajándékot

manikűr készletek

kőlniviz kazetták

f és ü garnitúrák

Farkas István

! „APOLLO” drogériájában

Rákóczi-ut 7/b.

A hadsereg és a nép sorsközössége

Az évezredek folyamán bármiként is változtak a világnézetek, mégis a népek életében mindenkor sorsdöntő tényező maradt a hadsereg. A népek sorsa minden időben elválaszthatatlan volt a hadserege sorsától, mert a hadsereg, mely a legszebb faji tulajdonságok és eredmények: a hazaszeretet, a közösségért való önfeláldozás, a kötelességtudás, a fegyelem, az önbizalom és a nemzeti öntudat stb. ápolója, mindig nélkülözhetetlen tényezője volt az emberi, népi akarat végrehajtásának, a nép boldogságának, haladásának, szabadságának, függetlenségének és az életterének a biztosításában. Az erős állam legbiztosabb alapja mindenkor az erős hadsereg volt. Mindenkor az erős hadsereg biztosította a népeknek a szabad életteret és fejlődési lehetőséget.

Már az elmúlt világháború tapasztalatai is megtanítottak bennünket arra, hogy a modern totális háború megvívásához nem elegendő a jól szervezett, jól kiképzett, jól felszerelt és jól vezetett hadsereg. Ma a totális háborúban, a népek háborújában az egész nemzetnek részt kell vennie és a nemzet összes erőit be kell vetni a küzdelemben. Ma a nemzet életterét csak akkor tudjuk megvédeni és biztosítani, ha a véderőt, a gazdasági erőt és a magas kultúrában gyökeredző egészséges néperőt a legteljesebben kimunkáljuk a nemzet védelmére. Ha e három tényezőt a nemzet érdekében már békében szorosán össze tudjuk fogni és célirányosan, összhangban kifejleszteni, akkor nemcsak a nemzet életterének sikeres megvédésére lehet kilátásunk, hanem a nemzet örökéletének a biztosítására is. Bármelyik megerősödése azonban valamiképpen a másik kettő megerősödéséhez is vezet. Mindazokat az erőket tehát, amelyek a nemzet megerősödését, a nemzet létének és életterének a biztosítását szolgálják, azokat a legnagyobb mértékben és a legnagyobb összhangban kell fejlesztenünk. Nem szabad tehát elhanyagolnunk a véderőt a gazdasági szempontok miatt, vagy a gazdasági szempontokat a véderő miatt, vagy a néperőt és az egészséges kulturális fejlődést a másik kettő miatt. Az ifjuságunkkal is meg kell értelnünk e három tényező szoros összefüggését s erre már az ifjuságunk nevelésénél kell súlyt helyezni, mert a véderőpolitika csak akkor tud megfelelni a hivatásának, ha az egész nép, a férfi és a nő nem is megérti a véderő politikai szükségességét s annak munkájában mindenki tevékeny részt vesz.

Ha a nemzet csak akkor tud fennmaradni, csak akkor tudja megvédeni az életterét, ha erős nemzetgazdaságra és erőteljes kultúrában gyökeredző erős népre tud támaszkodni. A jól felszerelt hadsereg gazdasági támasz nélkül és kulturális erkölcsi alap nélkül nem nyújt biztos védelmet sem a népek, sem egyéneknek. A virágzó gazdaság, erős hadsereg nélkül csak arra csábítja az ellentéteket, hogy megüldödjék és leigázza. Az a nép is elvész, amelyben nem erős a hazafias szellem, amelyből hiányzik a nemzeti öntudat, amelyek meggyengültek az erkölcsi erőt. Azt a népet azonban, amely erős

hadsereggel, erős gazdasággal és erős néppel rendelkezik, amelynek erős katonai öntudata van, azt minden nemzet óvakodni fog megtámadni.

A totális nemzetvédelem felépítéséért a katonának, a közgazdásznak, a technikusnak, az írónak, az orvosnak és a nevelőnek tehát szoros együttműködésben kell dolgoznia, mert a totális nemzetvédelemben a véderő, a gazdasági erő és a néperő szétválaszthatatlan fogalmak.

Ma a totális háború korában is csak akkor tudja tehát biztosítani a nép a jobb és boldogabb jövőjét, ha egységes hazafias nemzetneveléssel alakítja ki a nemzeti öntudattól áthatott egységes nemzeti közszellemet, ha minden polgára át van hatva a nemzeti öntudattól, az izzó hazaszeretettől, a nemzeti dicsőségre és nagyságra való vágyódástól, a jobb jövőbe vezető rendíthetetlen hitől, a magyar népi közösség iránti áldozatos szeretet és ragaszkodás érzésétől, az ősi magyar népi és katonai erények fokozott ápolásának és fejlesztésének a szükségességétől, ha minden polgárban tudatos lesz a nemzeti életter megvédésének a szükségessége és tevékeny részt vesz a totális nemzetvédelem felépítésében.

Szilvesztere

kellemes lesz,
ha bort, likőrt

Szász-nál vesz

Rákóczi-út 25. sz.

Emlékezzünk...

1914. december 31. Ezen a napon Bodnár László szakaszvezető, a volt losonci 29. vadász-zászlóalj kerékpáros századának egyik szakaszparancsnoka egy Gorlicenél végrehajtott éjjeli támadás alkalmával a szélső jobbszárnyon, egy kimagasló pontról, meglepő és heves oldaltűzet kapott. Ezt a helyzetet századára aggasztónak tartotta, miért is parancs bevétele nélkül megrohanta a szóbanforgó állást és az ellenséget elűzte. Ezzel csapatai rohamát teljes sikerhez segítette.

Ugyanezen a napon szintén a szélső jobbszárnyon volt állásban, midőn észrevette, hogy az ellenség oldalozó tüze zászlóaljának igen érzékeny veszteséget okoz. Jóllehet már 18 embere volt, fedve visszavonta őket, magához vett még vagy 30 népfelkelőt, a zászlóalj oldalát veszélyeztető állást rejtve megközelítette, átvette egy ott talált Landwehr-szakasz fölött is a parancsnokságot, az oldalról támadó ellenséget megrohmozta és az állást elfoglalta.

Bátor és kezdeményező magatartásáért az arany vitézségi érmet kapta.

1915. december 31. Nagyra kell értékelni a kassai 9. honvéd gyalogezred egyik őrmesterének Tóth Sámuelnek, kiváló kötelességtudással végzett szolgálatait az 1915. év Szilveszter napján vívott Buczacz környéki elkeseredett harcok során. A meg-megismétlődő orosz rohamok elhárítása közben sok lőszer fogyott, s ennek állandó pótlásáról Tóth egyetlen pillanatig sem feledkezett el gondoskodni. Önmagát valósággal megkésztetve, elől sem hiányzott soha, amikor szükség volt rá, s mégis szerét ejtette, hogy a lőszer előjuttatásának személyesen járjon utána. S amikor aztán az oroszok az akadályokon egyszer mégis átjutottak, Tóth Sámuel volt az első, aki kezigránáttal a kezében, kiugrott a fedezékből és néhányad magával visszaverte az ellenséget.

Méltán tüntették ki a nagy ezüst vitézségi éremmel.

SAN REMO

Györki Sándor
virágüzletNagy választék legszebb és legolcsóbb
kosarak, csokrok és koszorúkban.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:
A színház szilveszteri kabaréjának gazdag és változatos műsora mindenkit szórakoztat és felvidít!

Huszonkét év után az első magyar Szilveszter-estét a színház igazgatósága különös gondattal készítette elő, amelynek műsorán a budapesti kabarészinpadok legkiválóbb bohózatai kerülnek színre. „Kezdjük vidáman az új-évet” jelszóval válogatták ki az egyes darabokat, amelyek mindenkit csak szórakoztatnak és felvidítanak! Emlékezet óta nem volt a színháznak ilyen gazdag és változatos szilveszteri műsora, amelyen részt vesz az egész társulat. Színrekerülnek villámtréfák, bohózatok, ének- és táncszámok, táncduettek. A szilveszteri műsorban egyesül a komikusok kabaréja, a primadonna kongresszus és a dizőz parádé minden, ami csak szórakoztató!

A szilveszteri kabaré külön meglepetése mindkét előadásban a malac és ajándék sorsolás. Az egyes sorsolásra kerülő tárgyak mind értékes ajándékok.

A kabarét Tihanyi Vilmos főrendező rendezi, a zenekart Szathmáry Endre és Sárdi Alajos vezénylik, a táncokat Szabó Jenő, a színház táncestimere tanította be.

Mindkét előadásban teljes műsor. Sok új-évi meglepetés! Rendes helyárrak!

A fentiekből láthatjuk, hogy a színház szilveszteri kabaréja mindenben vezet!

A két kabaré előadás kezdete kedden este 8 és 11 órá!

Jegyek már válthatók mindkét előadásra.

SZERDAI, UJEVI ELŐADÁSOK. Újév napján két előadás lesz a színházban; délután 4 órakor a szilveszteri kabaré teljes műsorának megismétlése, este 8 órakor pedig az *Ördög nem alszik* zenés vígjáték kerül színre, mindkét előadás rendezes helyárrakkal.

CSÜTÖRTÖKÖN ÉS PÉNTEKEN FÖLD-INDULÁS. Kodolányi János óriási sikerű színművét tűzte műsorra a színház igazgatósága, amely csütörtökön este B) bérletben, pénteken este pedig A) bérletben lesz műsoron, a színház legkiválóbb erőinek felléptével.

Heti műsor:

Kedden este 8 órakor és éjjel 11 órakor: **Nagy szilveszteri kabaré.** Villámtréfák, magán-számok, énekszámok, 4 falrengető bohózat, táncduettek. Az egész társulat felléptével. Nagy malac és ajándék sorsolás, új-évi meglepetések. — Rendező: Tihanyi Vilmos. Fővárosi műsor. — Rendes helyárrakkal.

Szerdán, január 1-én délután 4 órakor. **A szilveszteri kabaré megismétlése.** teljes esti műsorral.

Szerdán este 8 órakor: **Az ördög nem alszik.** Zenés vígjáték.

CSÜTÖRTÖK ESTE 8 ÓRÁKOR: **Földindulás.** Kodolányi János óriási sikerű színműve. B. bérletben. Péntek este 8 órakor: **Földindulás.** A. bérlet. Szombaton délután 4 órakor filléres helyárrakkal: **Pillangó főhadnagy.** Operett. Minden fődíszinti jegy 80 fillér, minden emelési jegy 50 fillér. Páholly 4 pengő.

Szombat este 8 órakor: **Tokaji aszu.** Szilágyi László és Eisemann Mihály világsikerű briliáns operettje. Rendező: Tihanyi Vilmos.

Vasárnap délután 4 órakor: **Rozmaring.**

Vasárnap este 8 órakor: **Tokaji aszu.** — Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház elővételi pénztáránál.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLÓ: IGEN VAGY NEM?
 BELVÁROSI: SOK HÚHÓ EMMIERT.
 KORONA: RÓZSAFABOT.
 KÖR MOZGÓ: ZSÁK UTCA.
 TIVOLI: DZSUNGEL SZERELME.

KEDD, DECEMBER 31.

6.40 Ébresztő. Torna.
 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 Egy régi Szilveszter. Emlékezés Króna Józsefre. Irta Joóst F. Imre. Felolvasás.
 10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10 Vidák József cigányzenekara.

Közben:
 12.40 Hírek.
 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
 13.30 A Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó. — 1. Suppé: Boccaccio nyitány. 2. Kacsóh: János vitéz egyveleg. 3. Lehár: Arany és ezüst keringő. 4. Kálmán Imre: Csárdás-királylány egyveleg.

14.30 Hírek.
 14.45 Műsorismertetés.
 15.00 Árfolyamhírek. piaci árak, élelmiszerárak.
 15.20 Pátria hanglemezek. — 1. Bánáti-Bucher Antal: Anyai szív dal (A Vakok Homéros énekkara. vez. Schnitzl Gusztáv.) 2. Bartók: Rondo (zongora: a szerző). 3. Hlatky Endre: Istenmegáldja (Zsindely verse) — dal (Udvardy Tibor). 4. Dankó Pista—Polgár Tibor: Lemondás az Eltörött a hegedűm c. film-ből (Simor Erzs). 5. Eisemann Mihály: Szeressen ugy, ahogy csak tud — dal
 Közben:

15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
 16.15 Mentők Szilvesztere. Dr. Vitéz József Ferenc kir. herceg, a budapesti Önkéntes Mentőegyesület elnökének előadása.

16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Az év halottai.
 17.30 A Rádió Szalonzenekara. 1. Orfeusz apokalomban — nyitány. 2. Gebhardt Rio: a) Jelmézhal; b) Paprika — fox. 3. Lossas: Tangó bolero. 4. Eisemann: Valse magnifique. 5. Rixner: Rapszódia. 6. E. Fischer: Szerenád a lugásban. 7. Polgár: Zenesorozat a Kaland az Océanon c. rádióneretből.

18.35 Felolvasás a Szilveszterről.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 Tarka Szilveszter est. Irta Babay József, Liszt Nándor dr és Turchányi István. A Bevezető és összekötő szöveget elmondja Lengyel József dr. Rendező Barsi Ödön. — Közreműködik: Ania Suli, Haraszthy Mici, Szörényi Éva, Vándory Margit, Vizváry Mariska, Bodnár Jenő, Dénes György, Fáy Béla, Harasztos Gusztáv, Hosszu Zoltán dr, Ihász Alajos, Iványi Antal, Köváry Gyula, Pálóczy László, Pethes Sándor, Pataky Ferenc, Pintér Imre, Sala Domokos, Somlay Artur, Szabó Ferenc, Szendy Lajos, Szilassy Gyula, Szóke Lajos, Teleki Sándor, Thury Elemér, a Pécsi Öreg Diákok, Zondorán kísér Polgár Tibor, kísér Szabó Kálmán jazz triója és Veres Károly cigányzenekara.

21.00 Rácz József cigányzenekara.
 21.10 Mit énekeltünk és mire táncoltunk 1940-ben? Irta, összeállította és a bevezetőt elmondja Szathmáry Antal, Rendezi Kiszely Gyula. — A Rádió Szalonzenekarát és az énekegyüttet Polgár Tibor vezényli. Közreműködik: Koréh Endre, Gyurkovits Mária, az Operaház tagjai, Karády Katalin, Kiss Manyi, Latabár Kálmán, Zimonyi Márta, Szilassy László, Sárdy János, az Operaház tagja, Szelezky Zita, Honthy Hanna, Háromy Imre, az Operaház tagja, Jávor Pál, Nagykovácsi Ilona és Horti Lajos. Hangfelvétel.

22.15 Részletek a pesti Vigadó Szilveszter Est-jéből.
 23.15 Táncoljunk. Hanglemezek.
 23.55 Az Ujlesztendő küszöbén. Vitéz Somogyváry Gyula előadása.

24.00 A kolozsvári harangok között az Ujlesztendő.
 Utána: Himnusz. Rákóczi induló.
 Majd: a Szózatot elmondja Táray Ferenc, a Nemzeti Színház tagja.

00.10 A Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
 Közben: Rácz József cigányzenekara muzsikál.

Budapest II.:
 17.15 Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.
 18.00 Hírek.
 18.10 Harsányi Gizi mesél.
 18.30 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági félórása.
 19.00 A B. H. E. V. Liszt Ferenc énekkar. — Vezényel Laskó Emil. 1. Bárdos: Köszöntő. 2. Claud le Jeune: Elmúlik minden. 3. Lully: Táncdal. 4. Bárdos Lajos: Maros mellett. 5. Bartók: a) Ne menj el; b) Bánat. 6. Laskó Emil: Szilveszter a Hargitán.

19.30 Ruszin hallgatónknak, Szockov András, ruszin népdalokat énekel, zongorakísérettel.
 20.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
 20.20 Újévi versenyeredmények.
 20.30 Tánclemezek.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Adás-vétel

Si bakancsot
 megvételre keresek 38-as nagyságban. Cimeket a kis lapportba kérek. 407

Eladnám
 vagy elcserélném központban levő házamat nyolcszáz ezer leí értékben Romániában levő hasonló értékkel. Erdekldni Hitler utca 47. háztulajdonosnál. 395

Vennék
 garantált, tiszta jobb hálót, konyha és spájz berendezést. Holdvilág u. 4. Szba. 389

Eladó
 egy Simon-féle pedálos cimbalom. Cim a kiadóban. 381

Különpéle

Akik
 magánházat, bérházat, szőlőt, bütököt v. bármilyen ingatlant eladni, venni akarnak, forduljanak lizalommal Popovics ügynőséghez, Szent János u. 6. szám. 349

Öskeresztény
 ügyfelem 15.000 pengővel garanciaképes üzletbe társulna. Popovics ügynőség. Szt János u. 6. 398

Rendeljen
 kirakat állványokat — modern kivitelben — Szacsavay műszerésznél Rimanóczy u. 5. 406

Üzlethelyiség
 központban átadó. Erdekldni az Atlantic jégpálya pénztáránál. 404

Jómeneteli
 II. osztályú vendéglő, családi okok miatt eladó. Cim a kiadóban. 400

Takarékoskodjunk
 a fával, szeretessük fel cserépkályháinkat szabadalmazott jépcsa-tornával, kizárólagos készítője. — Bessenyei kályhás. Huszár u. 23.

**ORA ÉKSZER-
 DISZTÁRGYAK**
 NAGY VÁLASZTÉKBAN AZ
AJÁNDEKBOLTBAN
Gyering János
 MAGYARUD, SZÉCHENYI TÉR 6.

Ujság-makulatura
 pok kiadóhivatalában kapható a Magyar La-

Magyar urinők
 ruháikat, kabataikat Mágorinénál varratják Katolikus Kör épület. 387

Budapesti
 pénzügyi körök megbízásából vevők vannak erdélyi iparvállalatokra és birtokokra, mal-mokra, bányakra, különböző üzletkre stb. Társulások, tő-keelhelyezések és mindenféle egyéb üzleti tranzakciók eredményesen per-fektualhatók. Hoz-szu lejárati ingatlan és folyószámla kölcsönök kaphatók. Dr Klein kereskedelmi és hiteliroda, Szalárdi utca 20. szám. 384

Jégpálya nyitva
 a színházi disztraktár (v. Crisana) udvarán, Mélyen leszállított idénybérletek. (Tiszvis-selőknek, diákoknak, katonáknak külön kedvezmény.) Válthatók a helyszínen vagy bihari Szabó szállítási irodájában. Kossuth u. 16.

Lakás

Kiadó
 2 szobás, fűrdőszobás garzonlakás. Irodának is alkalmas. Szűgiget utca 12. volt 8. 401

Utcai
 butorozott szoba azonnal kiadó. Lukács Gy. utca 40. 405

Allást nyee

Jómegeleasú
 fiatal öskeresztény el-árusítónót keresünk újság és könyvelársi-tás önálló vezetésére 50 pengő óvadékkal. Jelentkezni lehet: **Bi-har Hirlapirodában**, — reggel 8—9 között. 402

Megbízható
 minden szobalányt 1-ére felveszek. Dr Soóné, Sztaroveszky utca 47. szám. 405

Kifutó
 és mosogató lányt, fiatal felveszek. Novák bodega, Hitler utca 1 szám. 397

Kaucióval
 rendelkező ruhátáros felveszek. — Szemes tanciskola, Bazár épület. 394

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr Scheffer Ferenc**
 Szent László-nyomdai igazgatója